

SKRÓĆONA EWALUACJA POMORSKICH OWES 2025

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej UMWP

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

Informacje	5
Wykaz skrótów	6
Wprowadzenie	7
Metodologia badania	8
Wyniki Ewaluacji	8
Animacja	8
Czy OWES promuje ekonomię społeczną? Jeśli tak, to w jaki sposób?	8
Czy OWES posiada wdrożone schematy indywidualnego prowadzenia klienta?	9
Czy OWES realizował działania animacyjne?	10
Czy OWES promuje społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne w JST?	10
Czy OWES prowadzi działania informacyjne dotyczące ekonomii społecznej dla JST?.....	11
Wsparcie PES i PS	12
Czy OWES współpracuje z PZS przy realizacji działań reintegracyjnych?	12
Czy OWES współpracuje z lokalnymi i regionalnymi interesariuszami? W szczególności z urzędami pracy (PUP, WUP), lokalnymi grupami działania, ośrodkami doradztwa rolniczego, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej?	13
Czy w wyniku wsparcia OWES zawiązano grupy inicjatywne, które wypracowały założenia co do utworzenia PES?	14
Czy OWES angażuje się w działania podejmowane w związku z zieloną i cyfrową transformacją?	15
Czy OWES angażuje się w działania podejmowane w obszarze regionalnej polityki społecznej?	15
Czy OWES podejmuje inicjatywy w zakresie sieciowania PES?.....	17
Czy OWES monitoruje sytuację we wspieranym PS? Czy przypisano każdemu wspieranemu PS osobę odpowiedzialną za ocenę jego sytuacji oraz wspieranie go w zakresie budowania planu rozwoju, organizowania wsparcia lub działań w	

sytuacjach kryzysowych? Czy prowadzony jest kwartalny monitoring sytuacji finansowej podmiotu, któremu udzielono wsparcia finansowego?	17
Czy w ramach wsparcia PES, OWES wspierał jednostki typu reintegracyjnego (CIS, KIS, ZAZ, WTZ)?	18
Czy OWES wspiera udział PES w programowaniu lokalnej polityki (w tym społecznej i rynku pracy)?.....	19
Działania biznesowe	20
Czy OWES informuje PES o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego w ramach programów regionalnych, FERS oraz programów resortowych?	20
Czy OWES współpracuje z pośrednikami finansowymi oferującymi zwrotne instrumenty finansowe dla PES?	21
Czy PES/PS wspierane przez OWES, finalnie skorzystały ze zwrotnych instrumentów finansowych (np. otrzymały pożyczkę)?.....	22
Trwałość miejsc pracy i funkcjonowanie OWES	22
Czy OWES posiada wiedzę o stanie miejsc pracy lub podmiotów, w których zostały one utworzone, po zakończeniu 18-miesięcznego okresu trwałości?	23
Czy OWES podnosi kompetencje swoich pracowników? Jeśli tak, to w jaki sposób?	23
Czy OWES prowadzi działania diagnostyczne, mierzące jakość udzielanego wsparcia oraz oddziaływanie społeczne?	23
Czy OWES zapewnia dostępność architektoniczną w swojej siedzibie oraz cyfrową w swoich działaniach?	23
Czy działalność OWES realizowana jest zgodnie ze standardami OWES dotyczącymi informacji i dostępności (1.5, 1.8, 3.6, 6.4)?.....	23
Dane finansowe	24
Środki wydatkowane na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy	24
Środki wydatkowane na działania reintegracyjne.....	24
Wsparcie OWES w 2025 roku	25
Wspierane podmioty ekonomii społecznej w 2025 roku – miejsca pracy	25

Wspierane podmioty ekonomii społecznej w 2025 roku – reintegracja	27
Stopień realizacji projektu	28
Wskaźniki produktu – liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	29
Wskaźniki produktu – liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	29
Wskaźniki produktu – liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	29
Wskaźniki produktu – liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	29
Wskaźniki produktu – liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	30
Wskaźniki produktu – liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)	30
Wskaźniki produktu – liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	30
Wskaźniki produktu – liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	30
Wskaźniki produktu – liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie	31
Wskaźniki produktu – liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie	31
Wskaźniki produktu – liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie	31
Wskaźniki produktu – liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie	31
Wskaźniki rezultatu – liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	32

Wskaźniki rezultatu – liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu.....	32
Wskaźniki rezultatu – liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu.....	32
Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	33
Wskaźniki rezultatu – liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu.....	33
Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 m-cy na pełny etat.....	33
Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 m-cy w wymiarze co najmniej 3/4 etatu	33
Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 m-cy w wymiarze co najmniej 1/2 etatu	33
Analiza stopnia realizacji projektów.....	34
Wnioski końcowe	36
Dyskusja	37
Rekomendacje	38
Podsumowanie	39

Informacje

Opracowanie

Referat Rozwoju Usług Społecznych

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku

Adres: Gdańsk 80-810, ul. Okopowa 21/27

<https://rops.pomorskie.eu/>

Kontakt w sprawie dokumentu

Autor raportu: Marcin Mielewczyk

tel.: 58 326 85 73, e-mail: m.mielewczyk@pomorskie.eu

Projekt

Raport opracowano w ramach projektu Włączamy Pomorskie!, współfinansowanego ze środków EFS+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego.

Wykaz skrótów

- ES - ekonomia społeczna
- GI – grupa inicjatywna
- GUS - Główny Urząd Statystyczny
- GOZ – gospodarka obiegu zamkniętego
- JST - jednostka samorządu terytorialnego
- KRS – Krajowy Rejestr Sądowy
- KGW – koło gospodyń wiejskich
- MOPR – miejski ośrodek pomocy rodzinie
- ODR – ośrodek doradztwa rolniczego
- OSP – ochotnicza straż pożarna
- OWES - ośrodek wsparcia ekonomii społecznej
- PES - podmiot ekonomii społecznej
- PS - przedsiębiorstwo społeczne
- PRRP – powiatowa rada rynku pracy
- PZS – podmioty zatrudnienia socjalnego
- ROPS - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
- SWP – Samorząd Województwa Pomorskiego
- UTW – uniwersytet trzeciego wieku
- WTZ – warsztat terapii zawodowej
- ZAZ – zakład aktywności zawodowej

Wprowadzenie

Niniejszy raport stanowi podsumowanie wyników skróconej ewaluacji działalności Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) funkcjonujących na terenie województwa pomorskiego w 2025 roku. Badanie objęło pięć ośrodków realizujących działania w poszczególnych subregionach:

- w subregionie nadwiślańskim – Nadwiślański Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu (NOWES), prowadzony przez Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne, Stowarzyszenie na rzecz Oparcia Społecznego i Rozwoju „Perspektywa” oraz Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości.
- w subregionie słupskim - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie słupskim (OWES Słupski), prowadzony przez Centrum Inicjatyw Obywatelskich w partnerstwie z Lokalną Grupą Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi oraz Słowińską Grupę Rybacką.
- w subregionie południowym – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej DEBRZNO (OWES Debrzno), prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno.
- w subregionie metropolitalnym południowym - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszar Gdański (OWES Gdański), prowadzony przez Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych oraz Fundację Edukacji Działań Społecznych;
- w subregionie metropolitalnym północnym – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej POWES (OWES Północny), prowadzony przez Fundację Dla Was.

Celem skróconej ewaluacji była kompleksowa analiza sposobu realizacji usług wsparcia ekonomii społecznej, w tym identyfikacja stosowanych rozwiązań, ocena zakresu i charakteru działań, postępu realizacji projektów oraz wskazanie obszarów wymagających dalszego rozwoju. Raport ma charakter diagnostyczny oraz rekomendacyjny i stanowi podstawę do dalszego doskonalenia systemu wsparcia ekonomii społecznej w regionie.

Podstawę prawną działania stanowi realizacja zapisów Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej – Pomorska Ekonomia Społeczna 2030.

Metodologia badania

Skrócona ewaluacja została przeprowadzona wyłącznie w oparciu o analizę danych zastanych (desk research), obejmującą odpowiedzi OWES na zestandaryzowany zestaw pytań badawczych zawartych w narzędziu badawczym, stanowiącym element Monitoringu Sektora Ekonomii Społecznej na Pomorzu pn. „Badanie OWES 2025” oraz wnioski o płatność przesłane do Instytucji Zarządzającej projektami OWES na Pomorzu (Departament Europejskiego Funduszu Społecznego UMWP). Analiza miała charakter jakościowy i porównawczy.

Raport z pełnej ewaluacji, uzupełniony o wywiady z przedstawicielami OWES, IZ oraz opinie przedsiębiorstw społecznych odnośnie funkcjonowania Ośrodków, zostanie opublikowany po zakończeniu badania „Ewaluacja OWES 2025”, którego realizacja odbywa się w 2026 roku.

W toku opracowania:

- dokonano analizy treści przekazanych przez OWES,
- zestawiono działania w ramach poszczególnych obszarów funkcjonalnych,
- zidentyfikowano wspólne wzorce oraz różnice pomiędzy ośrodkami,
- podsumowano stopień realizacji projektów OWES.

Wnioski sformułowano na podstawie analizy porównawczej oraz interpretacji danych opisowych.

Wyniki Ewaluacji

Animacja

Promowanie idei ekonomii społecznej poprzez organizowanie wydarzeń i spotkań, integrujących społeczności oraz rozwijających aktywność lokalnych podmiotów.

Czy OWES promuje ekonomię społeczną? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Zebrane odpowiedzi wskazują, że wszystkie OWES prowadzą działania promujące ekonomię społeczną, wykorzystując zróżnicowane kanały i narzędzia komunikacji. Promocja stanowi jeden z podstawowych i dobrze rozwiniętych obszarów ich działalności.

Najczęściej wykorzystywane formy promocji to:

- media internetowe i społecznościowe,
- spotkania informacyjne i wydarzenia lokalne,
- udział w wydarzeniach zewnętrznych (targi, pikniki, fora, konferencje).

Wskazuje to na wielokanałową i aktywną strategię promocji, nastawioną na różne grupy odbiorców.

OWES Debrzno i OWES Północny podkreślają istotną rolę animatorów, którzy:

- prowadzą działania informacyjne,
- organizują spotkania i inicjują kontakt z potencjalnymi odbiorcami.

Świadczy to o wykorzystaniu bezpośrednich relacji jako kluczowego narzędzia promocji.

OWES Gdański dodatkowo wykorzystuje własne kanały medialne (np. publikacje).

OWES Słupski koncentruje się głównie na działaniach medialnych oraz konferencjach prasowych.

Czy OWES posiada wdrożone schematy indywidualnego prowadzenia klienta?

Wszystkie OWES posiadają wdrożone schematy indywidualnego prowadzenia klienta, co świadczy o wysokim poziomie standaryzacji tego obszaru wsparcia. Indywidualizacja jest traktowana jako podstawowy element pracy z klientem i obejmuje zarówno etap diagnozy, jak i realizacji oraz monitorowania wsparcia.

W większości OWES proces ten opiera się na trzech kluczowych elementach:

- diagnozie potrzeb klienta,
- kontakcie z ekspertami,
- opracowaniu dopasowanej ścieżki wsparcia.

Jest to przykład wieloaspektowego i eksperckiego podejścia, integrującego różne kompetencje w procesie wsparcia.

NOWES dodatkowo podkreśla znaczenie monitorowania postępów, co wskazuje na procesowe i ciągłe podejście do pracy z klientem.

OWES Północny kładzie z kolei największy nacisk na ustrukturyzowany, etapowy model pracy z klientem.

Czy OWES realizował działania animacyjne?

Odpowiedzi pokazują, że wszystkie OWES realizowały działania animacyjne, jednak ich zakres, różnorodność oraz intensywność są zróżnicowane.

Najbardziej rozbudowane działania prowadzi OWES Debrzno, który wykorzystuje szeroki wachlarz narzędzi:

- cykliczne śniadania biznesowe,
- wizyty studyjne,
- warsztaty.

Świadczy to o systematycznym i wieloformatowym podejściu do animacji, sprzyjającym zarówno integracji środowiska, jak i budowaniu kompetencji uczestników.

Również NOWES realizuje zróżnicowane działania, obejmujące:

- wydarzenia o charakterze otwartym i promocyjnym (pikniki, targi edukacyjne),
- spotkania animacyjne.

Wskazuje to na podejście ukierunkowane na szerokie dotarcie do odbiorców oraz budowanie świadomości ekonomii społecznej.

OWES Słupski prowadzi działania animacyjne sprzyjające wymianie doświadczeń i nawiązywaniu kontaktów:

- wizyty studyjne,
- udział w śniadaniach biznesowych.

OWES Gdański oraz OWES Północny realizują działania o charakterze bardziej selektywnym:

- dominują spotkania informacyjne,
- w przypadku OWES Gdańskiego uzupełnione o wydarzenia regionalne.

Czy OWES promuje społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne w JST?

Wszystkie OWES podejmują działania związane z promowaniem społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych.

Najbardziej rozwinięte i kompleksowe podejście prezentuje OWES Debrno, który:

- prowadzi działania informacyjne i doradcze dla JST,
- promuje dobre praktyki,
- wspiera przygotowanie konkretnych postępowań uwzględniających aspekty społeczne.

Jest to przykład pełnego modelu wsparcia, obejmującego zarówno edukację, jak i wdrożenie instrumentów w praktyce.

Pozostałe OWES realizują działania o bardziej kierunkowym charakterze:

- NOWES oraz OWES Gdański podkreślają znaczenie wyspecjalizowanych zasobów (specjalista/doradca ds. zamówień),
- OWES Północny znajduje się na etapie przygotowawczym: działania koncentrują się na budowaniu podstaw współpracy z JST i PES,
- OWES Słupski prezentuje bazowe podejście, skoncentrowane na rekomendowaniu usług i produktów PES.

Czy OWES prowadzi działania informacyjne dotyczące ekonomii społecznej dla JST?

Pomorskie OWES prowadzą działania informacyjne skierowane do jednostek samorządu terytorialnego (JST) o zróżnicowanym charakterze.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje OWES Debrno, który realizuje:

- systematyczne działania informacyjne (cykliczne spotkania, warsztaty),
- wsparcie JST w praktycznym wdrażaniu rozwiązań z zakresu ekonomii społecznej.

Oznacza to podejście wykraczające poza informowanie – obejmujące również element doradczy i wdrożeniowy, co zwiększa realny wpływ na funkcjonowanie JST.

OWES Gdański stosuje podejście bardziej zindywidualizowane, oparte na:

- bezpośrednich spotkaniach z przedstawicielami JST,
- działaniach prowadzących do konkretnych rezultatów (np. zgodnie z założeniem, prowadzących do powołania podmiotu).

Jest to przykład wysokiej efektywności przy relatywnie selektywnym podejściu.

NOWES wskazuje na prowadzenie działań informacyjnych w formie:

- rozmów i przekazywania materiałów,
- przy jednoczesnym podkreśleniu barier systemowych związanych z brakiem formalnego włączenia JST jako uczestników projektu.

Ograniczenie to wpływa na zakres i intensywność działań, nadając im bardziej nieformalny charakter.

OWES Północny realizuje działania głównie poprzez przekazywanie informacji i współpracę z jednostkami sektora publicznego. Jest to podejście kierunkowe, o charakterze informacyjnym.

OWES Słupski wskazuje na działania prowadzone „poprzez proces animacji”, co sugeruje włączanie JST w szersze działania animacyjne.

Wsparcie PES i PS

Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej (PES) i przedsiębiorstw społecznych (PS) obejmuje m.in. pomoc doradczą, organizacyjną oraz finansową. Obejmuje także działania mające na celu sieciowanie, monitorowanie sytuacji oraz wsparcie w ramach reintegracji.

Czy OWES współpracuje z PZS przy realizacji działań reintegracyjnych?

Zgromadzone odpowiedzi wskazują, że wszystkie OWES deklarują współpracę z podmiotami zatrudnienia socjalnego (PZS) o różnym charakterze – od modelu informacyjnego po operacyjny i partnerski.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje OWES Debrno, gdzie współpraca z CIS ma charakter:

- bezpośredni i stały,
- zintegrowany z działaniami OWES (szkolenia, animacja),

- ukierunkowany na proces reintegracji społeczno-zawodowej.

W tym przypadku PZS stanowią realnego partnera w realizacji działań, a nie jedynie uzupełniające źródło wsparcia.

NOWES również wskazuje na praktyczną współpracę, obejmującą:

- wspólne inicjatywy (np. śniadania biznesowe),
- wsparcie w tworzeniu miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem.

Jest to przykład powiązania współpracy z PZS z kluczowymi celami OWES, takimi jak rozwój zatrudnienia w PES.

OWES Północny deklaruje współpracę z CIS w Rumi, co wskazuje na istnienie relacji operacyjnych.

OWES Gdański podkreśla działania bardziej pośrednie i selektywne, gdzie współpraca ma charakter bardziej funkcjonalny, obejmujące:

- analizę możliwości wsparcia przez CIS,
- kontakt w celu pozyskiwania pracowników do PES.

Selektywne podejście widoczne jest w OWES Słupskim, gdzie współpraca sprowadza się głównie do udostępniania informacji o ofercie PZS.

Czy OWES współpracuje z lokalnymi i regionalnymi interesariuszami? W szczególności z urzędami pracy (PUP, WUP), lokalnymi grupami działania, ośrodkami doradztwa rolniczego, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej?

OWES z całego województwa deklaruje współpracę z lokalnymi i regionalnymi interesariuszami, jednakże o zróżnicowanym charakterze.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentują OWES Debrzno oraz NOWES, które wskazują na:

- szeroką, wieloaspektową współpracę obejmującą różne instytucje (PUP, ODR, samorządy),
- działania wykraczające poza wymianę informacji, takie jak:

- wspólna diagnoza potrzeb,
- organizacja spotkań i warsztatów,
- koordynacja działań wspierających,
- formalizacja współpracy (porozumienia) .

Jest to przykład partnerskiego i systemowego modelu współpracy, w którym OWES pełni aktywną rolę w lokalnym ekosystemie wsparcia.

OWES Słupski reprezentuje podejście bardziej instytucjonalne, oparte m.in. na uczestnictwie w strukturach formalnych, takich jak Powiatowe Rady Rynku Pracy (PRRP). Zapewnia to wpływ na kształtowanie polityki rynku pracy, jednak nie daje pełnego obrazu współpracy operacyjnej z innymi interesariuszami.

OWES Północny wskazuje na współpracę skoncentrowaną głównie na instytucjach rynku pracy (PUP), przy czym relacje z innymi podmiotami mają w dużej mierze charakter informacyjny.

Na tle pozostałych OWES Gdański prezentuje podejście kierunkowe, gdzie współpraca ma charakter punktowy.

Czy w wyniku wsparcia OWES zawiązano grupy inicjatywne, które wypracowały założenia co do utworzenia PES?

Działania OWES w zakresie animowania i wspierania grup inicjatywnych (GI) przynoszą wymierne efekty w postaci powstawania nowych podmiotów ekonomii społecznej (PES), jednak skuteczność tych działań jest zróżnicowana pomiędzy ośrodkami.

Najbardziej efektywne rezultaty osiąga OWES Debrno, gdzie dzięki wsparciu powstało aż 7 PES, co świadczy o wysokiej skuteczności zarówno w zakresie animacji, jak i doprowadzania inicjatyw do etapu rejestracji. Wysoki poziom efektywności wykazują także:

- NOWES – 5 zarejestrowanych grup inicjatywnych ,
- OWES Gdański – 4 grupy inicjatywne zakończone utworzeniem PES.

W tych przypadkach widoczna jest spójność procesu wsparcia – od animacji do finalizacji (rejestracji podmiotu).

OWES Słupski prezentuje podejście bardziej jednostkowe – wskazuje na jedną grupę inicjatywną zakończoną utworzeniem spółdzielni socjalnej. Może to świadczyć o bardziej selektywnym podejściu do wspierania inicjatyw.

Natomiast w OWES Północnym, mimo zawiązania grup inicjatywnych, działania zatrzymały się niestety na etapie przygotowawczym.

Czy OWES angażuje się w działania podejmowane w związku z zieloną i cyfrową transformacją?

Zaangażowanie OWES w obszar zielonej i cyfrowej transformacji jest ograniczone i zróżnicowane pod względem dojrzałości działań. W większości przypadków działania mają charakter pośredni, edukacyjny lub deklaracyjny, a rzadziej przybierają formę konkretnych, wdrożeniowych inicjatyw.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje NOWES, który wskazuje na aktywne:

- wspieranie PES w dostosowaniu do wyzwań środowiskowych i technologicznych,
- działania doradcze i animacyjne związane z transformacją.

Sugeruje to podejście bardziej systemowe i zorientowane na odbiorców wsparcia (PES), a nie wyłącznie na działania wewnętrzne.

Pozostałe OWES koncentrują się głównie na działaniach o charakterze:

- edukacyjnym – szkolenia, rekomendacje, podnoszenie świadomości (OWES Północny, OWES Słupski),
- wewnętrznym (organizacyjnym) – wdrażanie ekologicznych rozwiązań w funkcjonowaniu instytucji (OWES Słupski),
- przygotowawczym – planowanie przyszłych działań (OWES Gdański),
- pośrednim (doradczym) – uwzględnianie aspektów transformacji w doradztwie, bez odrębnych działań (OWES Debrzno).

Czy OWES angażuje się w działania podejmowane w obszarze regionalnej polityki społecznej?

Zebrane odpowiedzi wskazują, że większość OWES angażuje się w działania wpisujące się w obszar regionalnej polityki społecznej. Brak informacji w przypadku Ośrodka Słupskiego uniemożliwia jednoznaczną ocenę jego aktywności w tym obszarze.

Najbardziej kompleksowe podejście prezentuje NOWES, który wskazuje na szerokie spektrum działań obejmujących:

- rynek pracy,
- integrację cudzoziemców,
- wsparcie seniorów i rodzin,
- rozwój usług społecznych,
- animowanie współpracy lokalnej .

Oznacza to wysoki poziom wpisania działań OWES w cele polityki społecznej, zarówno na poziomie operacyjnym, jak i systemowym.

OWES Debrno również wykazuje znaczące zaangażowanie, szczególnie w obszarze:

- współpracy z instytucjami rynku pracy (PUP, PRRP),
- działań na rzecz osób starszych,
- tworzenia miejsc pracy dla grup zagrożonych wykluczeniem (60+).

Jest to przykład podejścia skoncentrowanego na konkretnych grupach docelowych i instrumentach rynku pracy.

OWES Gdański podejmuje działania o charakterze bardziej instytucjonalnym i środowiskowym, takie jak:

- udział w Powiatowych Radach Rynku Pracy,
- współpraca z Uniwersytetami Trzeciego Wieku i Klubami Seniora.

Wskazuje to na obecność w lokalnych strukturach polityki społecznej, choć zakres działań wydaje się bardziej wymiarowy.

OWES Północny natomiast koncentruje się głównie na:

- współpracy z podmiotami reintegracyjnymi (CIS),
- realizacji działań projektowych ukierunkowanych na osoby zagrożone wykluczeniem.

Jest to podejście bardziej operacyjne, skupione na bezpośrednim wsparciu beneficjentów.

Czy OWES podejmuje inicjatywy w zakresie sieciowania PES?

Zgromadzone odpowiedzi wskazują jednoznacznie, że wszystkie badane OWES podejmują działania w zakresie sieciowania podmiotów ekonomii społecznej (PES), o różnej formie i zaawansowaniu.

Najczęściej stosowaną formą są spotkania, warsztaty i szkolenia, które stanowią podstawowe narzędzie integracji środowiska PES (OWES Gdański, OWES Północny, OWES Debrzno). Działania te mają charakter relatywnie uniwersalny i przyjazny do wdrożenia, jednak często są to działania stricte wydarzeniowe.

Część OWES rozwija bardziej złożone i procesowe podejście do sieciowania:

- OWES Debrzno wskazuje na tworzenie partnerstw i porozumień lokalnych, co oznacza przejście od kontaktu do współpracy,
- NOWES realizuje działania polegające na łączeniu podmiotów o podobnym profilu oraz wykorzystaniu kanałów online, co zwiększa trwałość i zasięg relacji.

OWES Słupski podkreśla z kolei istotę działań mniej formalnych, takich jak „randki NGO”, które mogą sprzyjać budowaniu bardziej angażujących relacji.

Istotną rolę w procesie sieciowania odgrywają również animatorzy, którzy – jak wskazuje OWES Północny – inicjują kontakty i wspierają budowanie relacji między podmiotami. Wskazuje to na znaczenie podejścia ciągłego, a nie jedynie opartego na pojedynczych wydarzeniach.

Czy OWES monitoruje sytuację we wspieranych PS? Czy przypisano każdemu wspieranemu PS osobę odpowiedzialną za ocenę jego sytuacji oraz wspieranie go w zakresie budowania planu rozwoju, organizowania wsparcia lub działań w

sytuacjach kryzysowych? Czy prowadzony jest kwartalny monitoring sytuacji finansowej podmiotu, któremu udzielono wsparcia finansowego?

Wszystkie OWES prowadzą monitoring sytuacji PS. W większości przypadków monitoring ma charakter ciągły i opiera się na bezpośrednim kontakcie z przypisanym doradcą, rzadziej przyjmuje formę sformalizowanych, cyklicznych analiz (np. finansowych).

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje NOWES, który wskazuje na:

- przypisanie pracownika odpowiedzialnego za bieżące wsparcie,
- kwartalny monitoring sytuacji finansowej,
- kompleksowy monitoring procesu rozwoju PES/PS.

Sugeruje to podejście systemowe, łączące bieżące wsparcie z regularną analizą kondycji podmiotów.

Podobnie OWES Debrzno oraz OWES Gdański realizują działania o charakterze:

- bieżącego wsparcia doradczego,
- cyklicznego (kwartalnego) monitoringu finansowego.

Pozostałe OWES koncentrują się głównie na działaniach o charakterze:

- relacyjnym – stały kontakt, opieka doradcy, wizyty monitoringowe (OWES Słupski),
- ciągłym, lecz mniej sformalizowanym – bieżące wsparcie bez wyodrębnionego monitoringu kwartalnego (OWES Północny).

Wskazuje to na dwa modele działania: bardziej sformalizowany, oparty na cyklicznej analizie danych, oraz elastyczny, oparty na bieżącej współpracy z podmiotami.

Czy w ramach wsparcia PES, OWES wspierał jednostki typu reintegracyjnego (CIS, KIS, ZAZ, WTZ)?

Również w tej sferze wszystkie OWES realizują działania. Różnica po raz kolejny polega na formie tych działań – od ścisłej, operacyjnej współpracy po działania bardziej punktowe i selektywne.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje OWES Metropolitalny Południowy, który wskazuje na współpracę z wieloma podmiotami reintegracyjnymi (WTZ, CIS, KIS), gdzie stosowane są różnorodne formy wsparcia (m.in. doradztwo zawodowe,

działania animacyjne, tworzenie miejsc pracy). Sugeruje to podejście systemowe i wieloaspektowe, obejmujące zarówno wsparcie instytucji, jak i ich uczestników.

Podobnie OWES Słupski oraz OWES Debrzno realizują działania o charakterze:

- stałej i bezpośredniej współpracy z CIS,
- działań reintegracyjnych i sieciujących (OWES Słupski),
- ścisłych relacji partnerskich (OWES Debrzno).

NOWES koncentruje się natomiast na działaniach o charakterze:

- pośrednim – wsparcie osób opuszczających podmioty reintegracyjne,
- współpracy z wybranymi instytucjami (np. WTZ).

OWES Północny realizuje bardziej kierunkowy model współpracy oparty na relacji z jednym podmiotem (CIS w Rumii), o charakterze operacyjnym, lecz mniej zróżnicowanym.

Wskazuje to na zróżnicowanie podejść – od szerokiej, systemowej współpracy z wieloma podmiotami reintegracyjnymi po działania bardziej selektywne i skoncentrowane na wybranych partnerach lub odbiorcach wsparcia.

Czy OWES wspiera udział PES w programowaniu lokalnej polityki (w tym społecznej i rynku pracy)?

Zebrane odpowiedzi wskazują, że większość OWES podejmuje działania na rzecz włączania podmiotów ekonomii społecznej (PES) w procesy programowania lokalnej polityki, naturalnie jednak, ich zakres i stopień zaawansowania są zróżnicowane. W wielu przypadkach działania mają charakter inicjujący lub wspierający uczestnictwo, rzadziej przyjmują formę systemowego wpływu na kształt polityk publicznych.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje OWES Debrzno, który podkreśla:

- pełnienie roli pośrednika między PES a samorządem,
- tworzenie przestrzeni do wypracowywania wspólnych stanowisk (np. śniadania biznesowe),
- udział w strukturach instytucjonalnych (Powiatowe Rady Rynku Pracy).

Sugeruje to podejście aktywne i systemowe, umożliwiające realny wpływ PES na procesy decyzyjne.

Podobnie NOWES realizuje działania o charakterze inicjowania współpracy PES z JST i instytucjami rynku pracy i tworzenia przestrzeni do dialogu międzysektorowego.

OWES Gdański koncentruje się na działaniach o charakterze formalnym – udział PES w programowaniu współpracy z samorządem (np. programy roczne).

OWES Słupski podejmuje działania bardziej bazowe - zachęcanie PES do udziału w konsultacjach, co wskazuje na rolę wspierającą, ale o ograniczonym wpływie na procesy decyzyjne.

OWES Północny znajduje się natomiast na etapie deklaratywnym – wskazuje na możliwość rozwoju działań w przyszłości, co oznacza brak aktualnych działań w tym obszarze.

Wskazuje to na zróżnicowanie podejść – od aktywnego i systemowego włączania PES w procesy polityk publicznych po działania o charakterze inicjującym lub planistycznym.

Działania biznesowe

Wsparcie PES w pozyskiwaniu funduszy, zarówno dotacyjnych, jak i zwrotnych (pożyczki, instrumenty finansowe).

Czy OWES informuje PES o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego w ramach programów regionalnych, FERS oraz programów resortowych?

Wszystkie OWES na Pomorzu informują podmioty ekonomii społecznej (PES) o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego. W większości przypadków działania mają charakter bieżący i doradczy, rzadziej przyjmują formę rozbudowanych, wielokanałowych systemów informowania.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentują NOWES oraz OWES Debrzno, które wskazują na:

- systematyczne i wielokanałowe przekazywanie informacji (spotkania, szkolenia, konsultacje, kontakt mailowy i telefoniczny),
- wykorzystanie narzędzi online (strony internetowe, newslettery),
- dostępność materiałów informacyjnych w różnych formach.

Sugeruje to podejście kompleksowe, zapewniające szeroki dostęp do informacji dla różnych grup odbiorców.

Pozostałe OWES koncentrują się głównie na działaniach o charakterze:

- bezpośrednim – spotkania z animatorami i doradcami, bieżące doradztwo (OWES Słupski, OWES Północny),
- komunikacji elektronicznej – przekazywanie informacji drogą mailową (OWES Metropolitalny Południowy).

Wskazuje to na bardziej selektywne podejście, oparte głównie na relacjach bezpośrednich lub pojedynczych kanałach komunikacji.

Czy OWES współpracuje z pośrednikami finansowymi oferującymi zwrotne instrumenty finansowe dla PES?

Współpraca OWES z pośrednikami finansowymi oferującymi zwrotne instrumenty finansowe dla PES jest zróżnicowana i nie ma charakteru powszechnego. W większości przypadków działania mają charakter informacyjny i pośredni, rzadziej przybierają formę stałej, operacyjnej współpracy.

Najbardziej rozwinięte podejście prezentuje NOWES, który wskazuje na:

- stałą współpracę z wyspecjalizowanymi instytucjami finansowymi,
- utrzymywanie relacji z wieloma podmiotami (m.in. RTI S.A., TISE S.A., PFR, PARP),
- podejście systemowe do wspierania dostępu PES do instrumentów zwrotnych.

Sugeruje to wysoki poziom instytucjonalizacji współpracy oraz aktywne włączanie instrumentów finansowych w ofertę wsparcia.

Pozostałe OWES koncentrują się na działaniach o charakterze:

- informacyjnym – przekazywanie PES wiedzy o dostępnych instrumentach podczas doradztwa (OWES Debrzno),
- częściowo operacyjnym – współpraca z wybranymi pośrednikami i dostęp do ich oferty (OWES Słupski, OWES Północny).

OWES Gdański nie wykazuje obecnie współpracy w tym obszarze.

Wskazuje to na zróżnicowanie podejść – od rozwiniętej, systemowej współpracy z instytucjami finansowymi po działania ograniczone do przekazywania informacji.

Czy PES/PS wspierane przez OWES, finalnie skorzystały ze zwrotnych instrumentów finansowych (np. otrzymały pożyczkę)?

Pomorskie PES/PS wspierane przez OWES w analizowanym okresie w praktyce nie korzystały ze zwrotnych instrumentów finansowych, takich jak pożyczki. W większości przypadków ośrodki jednoznacznie deklarują brak takich sytuacji, natomiast w pozostałych pojawia się brak danych lub wiedzy, co również może świadczyć o marginalnym znaczeniu tego typu wsparcia. Wyniki te pozostają spójne z wcześniejszymi ustaleniami dotyczącymi współpracy OWES z pośrednikami finansowymi, gdzie dominowały działania o charakterze informacyjnym, a rzadziej operacyjnym.

Trwałość miejsc pracy i funkcjonowanie OWES

Działania związane z trwałością zatrudnienia, monitorowaniem miejsc pracy oraz podnoszeniem kompetencji pracowników OWES. Dotyczy także dostępności usług OWES dla osób z niepełnosprawnościami oraz zgodności z obowiązującymi standardami.

Trwałość miejsc pracy w OWES (stan na rok 2025):

- Liczba miejsc pracy na pełny etat utrzymanych przez 18 miesięcy;
- liczba miejsc pracy na 1/2 etatu utrzymanych przez 18 miesięcy;
- liczba miejsc pracy na 3/4 etatu utrzymanych przez 18 miesięcy;
- liczba miejsc pracy na pełny etat, które nie zostały utrzymane przez 18 miesięcy;
- liczba miejsc pracy na 1/2 etatu, które nie zostały utrzymane przez 18 miesięcy;
- liczba miejsc pracy na 3/4 etatu, które nie zostały utrzymane przez 18 miesięcy.

Na obecnym etapie realizacji projektów OWES nie jest możliwa ocena trwałości utworzonych miejsc pracy w wymaganym horyzoncie 18 miesięcy. Wynika to bezpośrednio z faktu, że okres funkcjonowania nowo utworzonych miejsc pracy jest krótszy niż przyjęty wskaźnik trwałości. Jest to naturalny etap wdrażania interwencji, którego efekty zostaną określone w dalszym czasie.

Czy OWES posiada wiedzę o stanie miejsc pracy lub podmiotów, w których zostały one utworzone, po zakończeniu 18-miesięcznego okresu trwałości?

W przypadku wszystkich Ośrodków, na chwilę obecną brak danych. Z uwagi na to, że utworzone miejsca pracy nie osiągnęły jeszcze 18-miesięcznego okresu trwałości, w roku 2025 nie jest możliwe określenie ich stanu po jego zakończeniu.

Czy OWES podnosi kompetencje swoich pracowników? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Zebrane odpowiedzi wskazują jednoznacznie, że wszystkie OWES podejmują działania w zakresie podnoszenia kompetencji swoich pracowników, co świadczy o wysokim poziomie świadomości znaczenia kapitału ludzkiego w realizacji usług wsparcia ekonomii społecznej.

Czy OWES prowadzi działania diagnostyczne, mierzące jakość udzielanego wsparcia oraz oddziaływanie społeczne?

Większość OWES prowadzi działania diagnostyczne dotyczące jakości wsparcia oraz oddziaływania społecznego, jednak ich zakres, stopień formalizacji oraz zaawansowania są wyraźnie zróżnicowane. OWES Słupski, nie wskazał na realizację wyżej wymienionych działań.

Najbardziej rozwinięte i systemowe podejście prezentują OWES Debrno oraz NOWES.

Czy OWES zapewnia dostępność architektoniczną w swojej siedzibie oraz cyfrową w swoich działaniach?

Wszystkie OWES zapewniają dostępność architektoniczną i cyfrową. Każde OWES dba o przystosowanie swoich usług do szerokiego kręgu odbiorców.

Czy działalność OWES realizowana jest zgodnie ze standardami OWES dotyczącymi informacji i dostępności (1.5, 1.8, 3.6, 6.4)?

Zebrane odpowiedzi wskazują jednoznacznie, że wszystkie OWES deklarują realizację działań zgodnie ze standardami, co świadczy o pełnej zgodności formalnej w tym obszarze.

Jednolitość odpowiedzi sugeruje wysoki poziom wdrożenia standardów systemowych, świadomości znaczenia dostępności usług oraz spójności funkcjonowania OWES w regionie.

Dane finansowe

Środki OWES wydatkowane w 2025 roku z przeznaczeniem na działania wspierające.

Środki wydatkowane na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy

- **OWES Słupski:** 2 397 473 zł
- **OWES Debrzno:** 2 181 888 zł
- **NOWES:** 2 245 941 zł
- **OWES Gdański:** 2 480 524 zł
- **OWES Północny:** 713 322 zł

Zebrane dane wskazują, że większość OWES przeznacza zbliżony poziom środków na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, mieszczący się w przedziale ok. 2,1–2,5 mln zł. Świadczy to o relatywnie spójnej skali finansowania tego obszaru w regionie.

Najwyższy poziom wydatków odnotowano w OWES Gdańskim, co może wynikać z większej skali działania w obszarze metropolitalnym oraz specyfiki tego subregionu, w tym m.in. wyższego zapotrzebowania na wsparcie.

Zbliżony poziom finansowania prezentują OWES Słupski, NOWES oraz OWES Debrzno, co sugeruje porównywalny potencjał operacyjny, podobną skalę realizowanych działań, a także równowagę w dystrybucji środków pomiędzy subregionami.

Na tym tle wyraźnie wyróżnia się OWES Północny, gdzie poziom wydatków jest istotnie niższy.

Środki wydatkowane na działania reintegracyjne

- **OWES Słupski:** 0 zł
- **OWES Debrzno:** 0 zł

- **NOWES:** 26 526,46 zł
- **OWES Gdański:** 41 365,85 zł
- **OWES Północny:** 0 zł

Aktualnie, obszar reintegracji ma charakter marginalny w strukturze finansowania działań OWES i nie jest równomiernie rozwinięty w skali regionu, przy czym jego wyraźniejsze finansowe wsparcie występuje jedynie w NOWES i OWES Gdańskim. Poziom rozwinięcie tego aspektu wynika ze specyfiki poszczególnych subregionów oraz zaawansowania projektowego. W dalszym czasie planowane jest uruchomienie szerszych działań reintegracyjnych finansowanych z budżetu OWES.

Wsparcie OWES w 2025 roku

Analiza obejmuje zestawienie podmiotów ekonomii społecznej wspieranych przez OWES w 2025 roku w dwóch kluczowych obszarach - tworzeniu miejsc pracy oraz działań reintegracyjnych.

Wspierane podmioty ekonomii społecznej w 2025 roku – miejsca pracy

OWES Słupski:

- Spółdzielnia Socjalna POMOST
- Fundacja Zdrowego stylu Życia Ludwiki Dąbrowskiej
- Fundacja Przyjazna Przyszań
- Spółdzielnia socjalna Pomocna Dłoń
- Przyszań Adventure Sp. z o.o.
- Fundacja Filar Nadziei
- Stowarzyszenie EDUQ

OWES Debrzno:

- GresGroup Sp. z o.o. Non profit
- Lux Candele Spółdzielnia Socjalna
- „Razem Można Więcej” Spółdzielnia Socjalna Osób Prawnych
- Spółdzielnia Socjalna Fenix
- Spółdzielnia Socjalna Usług Wielobranżowych
- Spółdzielnia Socjalna Rynek 8
- Stowarzyszenie LOS

- Fundacja Spike
- Fundacja Pyszne Poranki
- Fundacja Kolorowanka – Oto ja na nowo koloruje mój świat
- Fundacja Wdzięczność
- Chojnicka Spółdzielnia Socjalna

NOWES:

- Suomma Sp. z o.o. non profit
- Fundacja im. Szymona Szczepańskiego oddział w Ocyplu
- Spółdzielnia Socjalna „Dzierzgoński Smaczek”
- Fundacja „AS” Centrum Rozwoju Dzieci
- Stowarzyszenie Aktywna Rodzina Malbork
- Fundacja Wspierania Inicjatyw Rozwoju SPEKTRUM
- Fundacja Endorfina
- Fundacja Dwie drogi
- Fundacja Ekologia Rozwój Aktywność ERA
- Spółdzielnia Socjalna HECA
- Fundacja Żuławski Kącik Twórczej Edukacji
- Fundacja Opiekuńcza Pomocna Dłoń
- Stowarzyszenie Absolwentów Wyższych Szkół Zarządzania Nasza Europa
- Fundacja Dziad & Baba
- Spółdzielnia Socjalna Pomezania z sercem
- Stowarzyszenie Prosto z serca

OWES Gdański:

- Fundacja Kacze Siolo
- Fundacja Sport9 Adama Dudy
- Fundacja Follow The Quality
- Fundacja Ciekawi
- Instytut Świata Krymskiego im. Ismala Gasprińskiego
- Edunawigacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- Fundacja Perspektywa
- Fundacja SERCE dla SPORTU
- Parasolka spółka not-for-profit prosta Spółka Akcyjna

- Stowarzyszenie Brzostek TOP TEAM
- Spółdzielnia Społeczna Kaszubska Ostoja
- "Serce w Dłoniach" Fundacja Wspierająca Osoby Niewidome i Niedowidzące
- Społeczne Żuławy non profit sp z o.o.
- Spółdzielnia Socjalna Lary-Bar

OWES Północny:

- Spółdzielnia Socjalna KOOOPERACJA
- Fundacja Przyszań - Rozwój
- Spółdzielnia Socjalna DALBA
- Kaszubska Spółdzielnia Socjalna PRZYSTAŃ

Wspierane podmioty ekonomii społecznej w 2025 roku – reintegracja

OWES Słupski: brak

OWES Debrzno: brak

NOWES:

- Fundacja AS Centrum Rozwoju Dzieci
- Fundacja Dwie drogi
- Fundacja Endorfina
- Fundacja Ekologia Aktywność Rozwój ERA
- Fundacja im. Szymona Szczepańskiego
- Fundacja Opiekuńcza Pomocna Dłoń
- Fundacja Wspierania Inicjatyw i Rozwoju SPEKTRUM
- Spółdzielnia Socjalna „Dzierzgońska Spółdzielnia Animacji”
- Fundacja Żuławski Kącik Twórczej Edukacji
- Spółdzielnia Socjalna Dzierzgoński Smaczek
- Spółdzielnia Socjalna HECA
- Stowarzyszenie Aktywna Rodzina Malbork
- Suomma Sp. z o.o.

OWES Gdański:

- Fundacja SERCE dla SPORTU
- Stowarzyszenie "Świat Wrażliwy"

- Spółdzielnia Socjalna Zeroban

OWES Północny: brak

Zgromadzone dane wskazują, że w 2025 roku OWES w województwie pomorskim wspierały łącznie ponad 50 podmiotów ekonomii społecznej w obszarze tworzenia miejsc pracy. Skala wsparcia jest jednak wyraźnie zróżnicowana pomiędzy poszczególnymi ośrodkami.

Największą aktywność w tym zakresie wykazują NOWES – największa liczba wspieranych podmiotów, OWES Gdański i OWES Debrzno.

Wskazuje to na ich wysoką zdolność operacyjną oraz rozwinięte mechanizmy współpracy z PES.

W przeciwieństwie do obszaru tworzenia miejsc pracy, wsparcie reintegracyjne ma znacznie bardziej ograniczony i nierównomierny charakter. Działania w tym zakresie realizują aktualnie NOWES oraz OWES Gdański – w ograniczonym zakresie.

Niższe poziomy aktywności reprezentowane przez poszczególne OWES mogą wynikać z wcześniejszego etapu realizacji projektu, sposobu jego realizacji oraz specyfiki subregionu. Działania te mogą zostać włączone lub poszerzone w przyszłości (np. deklaracja OWES Debrzno), jednak realne efekty będą podsumowane w dalszym czasie.

Stopień realizacji projektu

Obszar obejmuje ocenę stopnia realizacji założonych wskaźników projektowych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie pomorskim - stan na koniec 2025 roku. Analiza koncentruje się na identyfikacji poziomu zaawansowania realizacji projektów, dynamiki działań oraz różnic pomiędzy poszczególnymi ośrodkami. Przedstawione dane dotyczą wartości ogólnej realizowanego wskaźnika, wykazanego we wnioskach o płatność kierowanych do Instytucji Zarządzającej. Wartości wskaźników przedstawiono w ujęciu procentowym, co pozwala na bardziej przejrzyste porównanie poziomu realizacji projektów oraz ujednoczenie wyników pomiędzy poszczególnymi Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej. Taka forma prezentacji lepiej odzwierciedla stopień osiągnięcia założonych celów, niezależnie od ich skali liczbowej. Należy jednak zaznaczyć, że mimo procentowego sposobu prezentacji danych, same nazwy wskaźników pochodzą z wytycznych realizacji

projektów OWES i mogą odnosić się do wartości liczbowych (np. liczby podmiotów objętych wsparciem), ponieważ w swojej istocie mierzą one konkretne wielkości absolutne, a nie odsetki.

Wskaźniki produktu – liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem

- **OWES Słupski:** 75,56 %
- **OWES Debrzno:** 87,69 %
- **NOWES:** 38,75 %
- **OWES Gdański:** 77 %
- **OWES Północny:** 11 %

Wskaźniki produktu – liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 113,33 %
- **OWES Debrzno:** 47,50 %
- **NOWES:** 12 %
- **OWES Gdański:** 33,33 %
- **OWES Północny:** 0 %

Wskaźniki produktu – liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 2,50 %
- **OWES Debrzno:** 184,85 %
- **NOWES:** 40 %
- **OWES Gdański:** 90 %
- **OWES Północny:** 10,42 %

Wskaźniki produktu – liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 2,50 %
- **OWES Debrzno:** 83,75 %
- **NOWES:** 35,63 %
- **OWES Gdański:** 110 %
- **OWES Północny:** 27,08 %

Wskaźniki produktu – liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

- **wszystkie OWES:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki produktu – liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)

- **OWES Słupski:** 53,85 %
- **OWES Debrzno:** 80 %
- **NOWES:** 73,33 %
- **OWES Gdański:** 40 %
- **OWES Północny:** 0 %

Wskaźniki produktu – liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

- **wszystkie OWES:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki produktu – liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 45,31 %
- **OWES Debrzno:** 100 %
- **NOWES:** 19,44 %
- **OWES Gdański:** 94,29 %
- **OWES Północny:** 12,50 %

Wskaźniki produktu – liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 10 %
- **OWES Debrzno:** 0 % (ogółem: 2 osoby; wartość docelowa: 0 %)
- **NOWES:** 0 % (ogółem: 7 osób; wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Gdański:** 36 %
- **OWES Północny:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki produktu – liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 10 %
- **OWES Debrzno:** 0 % (ogółem: 5 osób; wartość docelowa: 0 %)
- **NOWES:** 0 % (ogółem: 7 osób; wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Gdański:** 36 %
- **OWES Północny:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki produktu – liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 0 % (ogółem: 2 osoby; wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Debrzno:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)
- **NOWES:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Gdański:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Północny:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki produktu – liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

- **OWES Słupski:** 0 % (ogółem: 1 osoba; wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Debrzno:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

- **NOWES:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)
- **OWES Gdański:** 60 %
- **OWES Północny:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki rezultatu – liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

- **OWES Słupski:** 0 %
- **OWES Debrzno:** 87,50 %
- **NOWES:** 7,69 %
- **OWES Gdański:** 8 %
- **OWES Północny:** 0 %

Wskaźniki rezultatu – liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu

- **OWES Słupski:** 0 %
- **OWES Debrzno:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)
- **NOWES:** 0 %
- **OWES Gdański:** 0 %
- **OWES Północny:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki rezultatu – liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu

- **OWES Słupski:** 0 %
- **OWES Debrzno:** 49,12 %
- **NOWES:** 10 %
- **OWES Gdański:** 33,33 %
- **OWES Północny:** 0 %

Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych

- **OWES Słupski:** 26,92 %
- **OWES Debrzno:** 0 %
- **NOWES:** 28,91 %
- **OWES Gdański:** 43,33 %
- **OWES Północny:** 0 %

Wskaźniki rezultatu – liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

- **OWES Słupski:** 0 %
- **OWES Debrzno:** 0 %
- **NOWES:** 0 %
- **OWES Gdański:** 18 %
- **OWES Północny:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 m-cy na pełny etat

- **OWES Słupski:** 13,33 %
- **OWES Debrzno:** 0 %
- **NOWES:** 0 %
- **OWES Gdański:** 0 %
- **OWES Północny:** 0 %

Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 m-cy w wymiarze co najmniej 3/4 etatu

- **wszystkie OWES:** 0 % (wartość docelowa: 0 %)

Wskaźniki rezultatu – liczba miejsc pracy utrzymanych przez 12 m-cy w wymiarze co najmniej 1/2 etatu

- **OWES Słupski:** 16 %
- **OWES Debrzno:** 0 %
- **NOWES:** 0 %
- **OWES Gdański:** 1,54 %
- **OWES Północny:** 0 %

Analiza stopnia realizacji projektów

Zgromadzone powyżej dane wskazują, że stopień realizacji wskaźników projektowych przez Pomorskie OWES na koniec 2025 roku jest wyraźnie zróżnicowany – zarówno pomiędzy poszczególnymi ośrodkami, jak i w ramach poszczególnych kategorii wskaźników (produktowych i rezultatu). Widoczne są różnice wynikające z etapu realizacji projektów, specyfiki subregionów oraz przyjętych modeli działania.

W zakresie wskaźników produktu dotyczących liczby PES objętych wsparciem, najwyższy poziom realizacji osiągają OWES Debrzno (87,69 %) oraz OWES Gdański (77 %) i OWES Słupski (75,56 %), co wskazuje na zaawansowany etap realizacji działań i wysoką dynamikę wsparcia instytucjonalnego. Na tym tle NOWES (38,75 %) oraz szczególnie OWES Północny (11%) znajdują się na wcześniejszym etapie wdrażania projektów.

W przypadku wsparcia osób długotrwale bezrobotnych, wyróżnia się OWES Słupski, który przekroczył wartość docelową (113,33 %), co świadczy o bardzo wysokiej efektywności w dotarciu do tej grupy. Pozostałe OWES osiągają niższe poziomy realizacji, przy czym OWES Północny nie odnotowuje jeszcze postępów w tym obszarze.

Z kolei w obszarze osób biernych zawodowo widoczna jest duża rozpiętość wyników – od bardzo wysokiej realizacji w OWES Debrzno (184,85 %), przez wysoki poziom w OWES Gdańskim (90 %), po niższy w OWES Słupskim (2,50 %). Wskazuje to na różnice w strukturze grup docelowych oraz podejściu do aktywizacji.

Podobne zróżnicowanie widoczne jest w przypadku wsparcia osób bezrobotnych, gdzie OWES Gdański przekracza wartość docelową (110 %), a OWES Debrzno i NOWES osiągają umiarkowany poziom realizacji. OWES Słupski pozostaje na

niższym poziomie (2,50 %), co może wynikać z koncentracji działań na innych grupach odbiorców.

W zakresie wsparcia przedsiębiorstw (MŚP/PES) stosunkowo wysokie wyniki osiągają OWES Debrzno, NOWES i OWES Słupski, natomiast OWES Gdański oraz OWES Północny wykazują niższy poziom realizacji, co może wskazywać na różnice w intensywności wsparcia biznesowego.

W odniesieniu do grup szczególnie wrażliwych (osoby z niepełnosprawnościami, osoby z krajów trzecich, osoby w kryzysie bezdomności), działania OWES są zróżnicowane i często ograniczone:

- relatywnie wysoką skuteczność w zakresie osób z niepełnosprawnościami osiągają OWES Debrzno (100 %) oraz OWES Gdański (94,29 %),
- w przypadku cudzoziemców i osób obcego pochodzenia aktywność koncentruje się głównie w OWES Gdańskim,
- wsparcie osób w kryzysie bezdomności aktualnie występuje jedynie w OWES Gdańskim.

Wskazuje to na selektywny charakter działań i ich silne powiązanie z lokalną specyfiką społeczną.

Analiza wskaźników rezultatu pokazuje, że na obecnym etapie realizacji projektów ich osiągnięcie jest ograniczone. Najwyższy poziom efektywności widoczny jest w OWES Debrzno, szczególnie w zakresie:

- liczby osób pracujących po opuszczeniu programu (87,50 %),
- poprawy sytuacji społecznej uczestników (49,12 %).

Pozostałe OWES osiągają w tych obszarach niższe wartości, co wynika z wcześniejszego etapu realizacji wsparcia oraz opóźnienia efektów względem działań (naturalna cecha wskaźników rezultatu).

W obszarze tworzenia miejsc pracy najwyższe wyniki osiąga OWES Gdański (43,33 %), a następnie NOWES i OWES Słupski. Jednocześnie brak realizacji tego wskaźnika w OWES Debrzno oraz OWES Północnym może wynikać z przesunięcia efektów na kolejne okresy sprawozdawcze.

Wskaźniki dotyczące utrzymania miejsc pracy (12 miesięcy) pozostają na bardzo niskim poziomie we wszystkich OWES, co – podobnie jak w przypadku trwałości 18-miesięcznej – wynika z niewystarczającego upływu czasu od momentu ich utworzenia.

Podsumowując, można wyróżnić trzy główne modele zaawansowania realizacji projektów:

- wysoki poziom realizacji i zaawansowania – OWES Debrzno oraz częściowo OWES Gdański i OWES Słupski,
- poziom umiarkowany (w trakcie intensywnej realizacji) – NOWES,
- wczesny etap wdrażania projektu – OWES Północny.

Widoczne zróżnicowanie potwierdza, że stopień realizacji projektów OWES jest silnie uzależniony od czasu trwania projektu, skali działania oraz lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Jednocześnie w wielu obszarach (szczególnie wskaźników rezultatu) pełna ocena efektywności będzie możliwa dopiero w kolejnych latach realizacji.

Należy jednocześnie podkreślić, że w przypadku części wskaźników odnotowanie wartości na poziomie 0% nie musi oznaczać braku realizacji działań przez dany Ośrodek. Wynika to często z przyjętych procedur projektowych oraz harmonogramów sprawozdawczości, zgodnie z którymi niektóre efekty (np. wskaźniki dotyczące utworzonych miejsc pracy) mogą być wykazywane lub aktualizowane z opóźnieniem, po spełnieniu określonych warunków formalnych. W konsekwencji rzeczywisty postęp działań może być wyższy niż wskazują na to dane raportowane na danym etapie realizacji projektu. Realnie wskazuje na to lista wspartych przez OWES podmiotów, które zostały wykazane w ramach Badania OWES 2025 (rozdział – Wsparcie OWES w 2025 roku – niniejszego raportu).

Wnioski końcowe

Dane raportu skróconej ewaluacji wskazują, że Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie pomorskim realizują szeroki zakres działań wspierających rozwój ekonomii społecznej, a ich aktywność obejmuje zarówno obszary animacyjne, doradcze, jak i biznesowe. System wsparcia funkcjonuje w

sposób spójny pod względem podstawowych standardów (np. indywidualizacja wsparcia, dostępność usług), przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności podejść wynikającej ze specyfiki subregionalnej.

Widoczne jest, że wszystkie OWES aktywnie prowadzą działania promocyjne oraz animacyjne, wykorzystując różnorodne narzędzia – od wydarzeń lokalnych po działania w mediach. Istotnym elementem jest także powszechne stosowanie indywidualnych ścieżek wsparcia, co świadczy o ugruntowanym, klientocentrycznym modelu pracy.

W obszarze współpracy lokalnej i międzysektorowej można zaobserwować dobrze rozwinięte relacje w części ośrodków, szczególnie tam, gdzie współpraca ma charakter systemowy i opiera się na partnerstwach oraz wspólnym planowaniu działań. W innych przypadkach współpraca przyjmuje formę bardziej selektywną lub informacyjną, co może wynikać z etapu rozwoju działań lub lokalnych uwarunkowań.

Efekty działań OWES w zakresie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej są zauważalne, choć zróżnicowane. Część ośrodków osiąga wysoką skuteczność w doprowadzaniu grup inicjatywnych do etapu rejestracji PES, podczas gdy w innych proces ten jest bardziej rozłożony w czasie. Podobna sytuacja dotyczy wskaźników projektowych – ich realizacja jest silnie uzależniona od etapu wdrażania projektów.

Obszary takie jak reintegracja społeczno-zawodowa, wykorzystanie instrumentów zwrotnych czy działania w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji pozostają na wczesnym etapie rozwoju lub mają charakter uzupełniający wobec głównych działań OWES.

Jednocześnie należy podkreślić, że część wskaźników rezultatu (np. trwałość miejsc pracy) nie może być jeszcze w pełni oceniona z uwagi na naturalne opóźnienie efektów względem realizowanych działań.

Dyskusja

System OWES w regionie znajduje się w fazie dynamicznego rozwoju, w której równolegle funkcjonują ośrodki o różnym poziomie zaawansowania działań. Nie jest to zjawisko negatywne – odzwierciedla raczej różnice w doświadczeniu, czasie

rozpoczęcia poszczególnych działań projektowych, zasobach oraz specyfice społeczno-gospodarczej subregionów.

Z jednej strony widoczna jest wysoka aktywność w obszarach „tradycyjnych” dla OWES, takich jak animacja, doradztwo czy tworzenie miejsc pracy. Z drugiej strony, obszary bardziej złożone lub wymagające współpracy systemowej (np. zamówienia społeczne, instrumenty finansowe, polityki publiczne) rozwijają się w sposób bardziej zróżnicowany.

Warto zauważyć, że część różnic pomiędzy OWES może wynikać z przyjętych modeli pracy – niektóre ośrodki koncentrują się na szerokim dotarciu i działaniach środowiskowych, inne natomiast na bardziej pogłębionej pracy z wybranymi grupami czy podmiotami. Oba podejścia mogą być skuteczne, jeśli są dopasowane do lokalnych potrzeb.

Istotnym wątkiem jest również relacja między formalizacją działań a ich elastycznością. W części OWES widoczny jest bardziej sformalizowany model (np. monitoring kwartalny), podczas gdy inne opierają się na bieżącej pracy relacyjnej. Może to rodzić pytanie o optymalny balans między tymi podejściami w kontekście efektywności wsparcia.

Z perspektywy systemowej, wyzwaniem pozostaje dalsze wzmacnianie tych obszarów, które obecnie mają charakter mniej rozwinięty – przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności i dostosowania do lokalnych warunków.

Rekomendacje

Wzmacnianie wymiany doświadczeń między OWES

Warto rozwijać mechanizmy regularnej wymiany dobrych praktyk pomiędzy ośrodkami (np. w zakresie animacji, współpracy z JST czy pracy z grupami inicjatywnymi). Może to sprzyjać bardziej równomiernemu rozwojowi systemu w regionie.

Stopniowe rozwijanie współpracy z JST

Zaleca się dalsze wzmacnianie relacji z jednostkami samorządu terytorialnego – szczególnie poprzez działania o charakterze wdrożeniowym (np. zamówienia społeczne), przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejących ograniczeń formalnych.

Rozwój obszaru reintegracji

Warto rozważyć szersze włączenie działań reintegracyjnych w ofertę OWES, w tym rozwijanie współpracy z podmiotami reintegracyjnymi oraz zwiększanie skali działań w tym obszarze.

Wzmocnienie wykorzystania instrumentów finansowych

Wartym rozważenia jest stopniowe zwiększanie roli instrumentów zwrotnych poprzez:

- rozwijanie współpracy z pośrednikami finansowymi,
- wzmocnianie kompetencji PES w zakresie korzystania z tych narzędzi,
- działania edukacyjne i doradcze.

Dalsze wzmocnianie roli animatorów

Animatorzy odgrywają istotną rolę w docieraniu do odbiorców i budowaniu relacji lokalnych – wskazane jest dalsze rozwijanie tego potencjału, szczególnie w mniej aktywnych środowiskach.

Uwzględnienie etapu realizacji projektów w ocenie wyników

W interpretacji wskaźników (szczególnie rezultatu) należy konsekwentnie uwzględniać fakt, że część efektów pojawia się z opóźnieniem – co powinno być brane pod uwagę przy planowaniu kolejnych działań i ocen.

Podsumowanie

Całościowo system OWES w województwie pomorskim można ocenić jako stabilny i rozwijający się, z wyraźnym potencjałem do dalszego wzmocnienia – szczególnie poprzez lepsze wykorzystanie istniejących doświadczeń oraz stopniowe rozwijanie mniej obecnie eksponowanych obszarów wsparcia.